یادداشت

دکتر مهدی خانعلی‌زاده
پژوهشگر روابط بین‌الملل

بازدارندگی «ابزار» نیست؛ هدف است

در نقد اظهارات اخیر سعید حجاریان پیرامون توان دفاعی کشور

«توماس وودرو ویلسون»، رئیس‌جمهور وقت ایالات متحده امریکا خطابه بلندبالایی مطرح کرد که نهایتاً منجربه تشکیل جامعه ملل شد؛ سازمانی که یک ایده محوری داشت؛ برای تحقق صلح باید اساساً جنگ را از صحنه بین‌الملل حذف کرد.

تجربه سال‌های پس از پایان جنگ جهانی اول و سال‌های منتهی به جنگ جهانی دوم مشخص کرد که این ایده تا چه اندازه غیرواقعی، مبتنی بر خیال و بدون درنظرگرفتن واقعیات نظام بین‌الملل است؛ چرا که ایده تحقق صلح از طریق حذف جنگ نهایتاً منجر به بزرگترین و خونین‌ترین جنگ تاریخ بشریت شد و نشان داد که اساساً در دنیای کنونی، تکیه بر نیات خوب و تلاش برای ایجاد همکاری‌های بین‌المللی به منظور شکل‌گیری یک صلح پایدار، نه تنها امکان تحقق ندارد، بلکه زمینه را برای تشدید شرایط ضدصلح نیز فراهم می‌کند.

در همین راستا، مفهومی تحت عنوان «بازدارندگی» جای خود را در ادبیات علمی امنیت بین‌الملل باز کرد. مفهومی که برخلاف ایده قبلی، به دنبال به رسمیت شناختن جنگ بود تا از این طریق بتواند صلح جهانی را تأمین و تضمین کند. ایده محوری مفهوم بازدارندگی را می‌توان این‌گونه توصیف کرد که یک واحد سیاسی باید به نحوی فعالیت‌های دفاعی و نظامی خود را تنظیم کند که تصویری از خدشه‌ناپذیری دفاعی آن به دشمنان و جنگ‌طلبان مخابره شود تا همین تصویر ترسناک مانع از شکل‌گیری هرگونه نیت به منظور ایجاد جنگ بین دو واحد متخاصم شود.

در واقع، روایتی که در سال‌های پس از پایان جنگ جهانی اول به دنبال خلع سلاح عمومی بود، حالا جای خود را به روایتی معکوس و توصیه به ایجاد زمینه نظامی برای تحقق صلح داده است.

نمونه بارز این مسأله را می‌توان در عملیاتی که تحت عنوان «وعده صادق» از سوی نیروهای مسلح کشورمان علیه سرزمین‌های اشغالی صورت گرفت، مشاهده کرد. یک عملیات نظامی آشکار که نه تنها زمینه را برای جلوگیری از گسترش تنش‌زایی صهیونیست‌ها در منطقه فراهم کرد، بلکه حتی برای چند شب، منجربه ایجاد یک آتش‌بس غیررسمی در جنگ غزه هم شد.

هراس اسرائیل از رویدادی که چند شب پیش رخ داد و افسانه شکست‌ناپذیری رژیم صهیونیستی در افکار عمومی جهان عرب را شکست، صرفاً به روابط میان ایران و اسرائیل محدود نمی‌شود. این اقدام به ظاهر جنگی، شرایط را در منطقه غرب آسیا به سمت استقرار صلح پیش برد و رضایت عمومی واحدهای سیاسی را در کنار افکار عمومی تأمین کرد.

«صلح مسلحی» که تهران در دکترین دفاعی خود تدوین و طراحی کرده، بیشتر از هر زمانی، منطقه پرآشوب غرب آسیا را به محلی برای تحقق صلح و امنیت بدل کرده است.

تجربه تاریخی روابط سازشکارانه کشورهای منطقه با اسرائیل نشان می‌دهد که هر مسیری غیر از بالا بردن هزینه اقدامات جنگی از سوی رژیم صهیونیستی، نهایتاً منجربه افزایش تنش از سوی این رژیم و نهایتاً دامنه‌دار شدن آتش جنگ در منطقه خواهد شد.

اسرائیل که بارها پس از امضای قرارداد صلح با اعراب و حتی برخی گروه‌های فلسطینی، دست به اقدامات نظامی و آغاز جنگ علیه کشورهای مختلف در منطقه زده بود، حالا پس از انجام عملیات نظامی از سوی ایران علیه سرزمین‌های اشغالی و حتی بالا گرفتن واکنش‌های موشکی و راکتی مقاومت لبنان علیه صهیونیست‌ها در شمال فلسطین، نه‌تنها تلاشی برای گسترش جنگ نمی‌کند بلکه حتی به پشتوانه و پشتیبانی کشورهای غربی به دنبال پایان این فضای تنش‌آلود و اصطلاحاً واسطه‌گری اروپا و امریکا برای خاتمه دادن به این وضعیت ضدامنیتی برای خود است.

در چنین شرایطی، مطلبی که از سوی سعید حجاریان، یکی از فعالان مطرح طیف سیاسی اصلاحات در کشور در نقد وضعیت و راهبرد «صلح مسلح» ایران منتشر شده، نشان از نگرانی این جریان سیاسی و هدایتگران اندیشه‌ای آن از تقویت منافع ملی ایران دارد؛ چرا که تثبیت این گزاره در میان افکار عمومی ایرانیان که «میدان» تنها راه تأمین منافع ملی و کاهش تنش در حوزه سیاست خارجی است، تمام انباشته رسانه‌ای این جریان سیاسی در داخل کشور را که مبتنی بر «آرامش‌خواهی با نقد راهبردهای بنیادین سیاست خارجی ایران» است، بر باد خواهد داد. فعال شدن برخی دیگر از چهره‌های جریان اصلاحات و اعضای تیم مذاکره‌کننده برجام در القای توصیه‌های مذاکراتی در شرایط کنونی که ایالات متحده در شوک عملیات ایران به سر می‌برد نیز در همین راستا قابل تحلیل است. حالا بهتر می‌توان به برخی دیگر از جنبه‌های سخنان روز گذشته رهبر انقلاب در جمع کارگران اشاره کرد؛ جایی که ایشان با استناد به همین سخنان در روزهای گذشته، تأکید کردند: «بعضی توصیه می‌کنند -ان‌شاءالله از سر دلسوزی- که با امریکا کنار بیاییم. معلوم است که نظام اسلامی محال است تسلیم چنین زورگویی شود.»

در حاشیه نشست هیأت وزیران مطرح شد

تصویب بسته دولت برای تحقق شعار سال

دولت

ایرنا

روز گذشته به دلیل سفر آیت‌الله رئیسی به سریلانکا، جلسه هیأت وزیران به ریاست محمد مخبر معاون اول رئیس جمهور برگزار شد. آنچه می‌خوانید، گزارش و اظهارنظرهای اعضای دولت در پایان این جلسه از حوزه‌های کاری و مأموریت خود است.

احمد وحیدی: در «طرح نور» فراجا ضابط قضایی است

وزیر کشور در پاسخ به سؤالی درباره «طرح نور» با بیان اینکه غالب بانوان خود را متعهد به عفاف و حجاب می‌دانند، اظهارکرد: تعداد اندکی رعایت نمی‌کنند که عده قابل توجهی از آنان با اندک تذکری رعایت می‌کنند، در میان آنان افرادی هم در برابر قانون مقاومت می‌کنند که این عده انگشت شمار هستند. احمد وحیدی با اشاره به اینکه فراجا در چهارچوب‌های قانونی خود را موظف به اجرای قوانین می‌داند، اضافه کرد: به فراجا گفته شده میان کسی که اغفال و اهمال دارد، با کسی که ساختارشکنی می‌کند فرق بگذارند، اساس این است که با تذکر اصلاح شوند. وی اجرای این طرح را جزو وظایف ذاتی فراجا به عنوان ضابط قضایی دانست و افزود: این کار به عنوان ضابط قوه قضائیه است و اگر مشکلی باشد باید به قوه قضائیه ارجاع شود. وزیر کشور در ادامه زمان برگزاری دور دوم انتخابات را ۲۱ اردیبهشت اعلام کرد و گفت: تبلیغات نمایندگان از یک هفته قبل از شروع دور دوم انجام خواهد شد. وی همچنین درباره نشست‌های امنیتی ایران و پاکستان تصریح کرد: برای برقراری هماهنگی‌های بیشتر در کنترل مرز و هماهنگی‌های اطلاعاتی بیشتر، مذاکراتی صورت گرفت که امیدواریم در عمل شاهد امنیت بیشتر مرزها باشیم.

خاندوزی: تسویه بدهی‌ها به بانک توسعه اسلامی

وزیر امور اقتصادی و دارایی هم با اشاره به اینکه پنجاهمین سالگرد تأسیس بانک توسعه اسلامی هفته آینده با حضور ۵۷ کشور در عربستان سعودی برگزار خواهد شد، گفت: متأسفانه از زمان تحریم‌ها به دلیل اینکه اقساط جمهوری اسلامی ایران پرداخت نشده بود، همه پروژه‌های مرتبط با این بانک متوقف شده و تأمین مالی از سوی بانک توسعه اسلامی صورت نمی‌گرفت. سیداحسان خاندوزی افزود: اکنون سازکار دور زدن تحریم‌ها را در موضوع پرداخت بدهی‌ها به بانک توسعه اسلامی، پشت سرگذاشتیم و به این ترتیب، نه تنها بدهی‌های تا سال ۱۴۰۰ را پرداخت کردیم، بلکه همه بدهی‌های جمهوری اسلامی در سال ۱۴۰۲ را که سررسید شده بودند به صفر رساندیم.

وزیر اقتصاد ادامه داد: بر این اساس فرایند بازپرداخت اعتبارات سایر پروژه‌های عمرانی که در استان‌های مختلف در حال انجام است و تأمین مالی آن بر عهده بانک توسعه اسلامی است، آغاز شده است. وزیر امور اقتصاد و دارایی با بیان اینکه بیش از ۴۰ میلیون یورو بازپرداخت جدید برای تکمیل پروژه‌هایی از بانک توسعه اسلامی دریافت شده است، ابراز امیدواری کرد در نشست پیش روی این بانک، مجوز پرداخت‌های بیشتری را دریافت کنیم و برای سه پروژه جدید دیگری که معرفی کردیم و رئیس بانک توسعه اسلامی هم این سه پروژه را تعریف کردند، برای امسال خبررسانی کنیم.

زارع‌پور: ۷ میلیون خانوار تحت پوشش فیبرنوری

وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات هم اعلام کرد: اکنون بیش از ۷ میلیون خانوار و بیش از یک‌سوم کشور تحت پوشش اینترنت فیبر نوری قرار گرفته‌اند و هدفگذاری ما این است که امسال حداقل به ۱۴ میلیون خانوار تحت پوشش برسیم. عیسی زارع‌پور در حوزه ماهواره‌ای نیز از برنامه‌ریزی‌ها در سال جاری برای ساخت و پرتاب ماهواره خبر داد و افزود: طی برنامه‌ریزی‌ها، امسال رویدادهای فضایی متعددی خواهیم داشت، از جمله اینکه تا دو ماه آینده شاهد برگزاری اولین رویدادها هم در رونمایی از ماهواره‌های جدید و هم پرتاب آنها خواهیم بود. زارع‌پور درباره رفع فیلتر گوگل‌پلی گفت: دو بار درخواست رفع فیلتر گوگل‌پلی و بار سوم هم قبل از عید این درخواست را به کارگروه مربوطه ارائه دادیم که امیدواریم در جلسه آتی که هفته آینده برگزار می‌شود، همراهی لازم با این درخواست بشود. وزیر ارتباطات درعین حال خاطرنشان کرد که از ۱۳ عضو این کارگروه، دولت تنها ۶ رأی دارد و عملاً اکثریت در این کارگروه با اعضای دولتی نیست و باید جمعی تصمیم‌گیری شود.

دهقانی فیروزآبادی: تأسیس کارور هوش مصنوعی

معاون علمی و فناوری رئیس جمهور هم با اعلام اینکه بزودی کارور هوش مصنوعی تحت عنوان شرکت تقریباً خصوصی تأسیس خواهد شد، گفت که این سازکار، زیرساخت‌های پردازشی، داده‌ای و زیرساخت‌های کتابخانه‌های بزرگ را برای بحث هوش مصنوعی فراهم می‌کند که ابزارهای کمک کننده کاربردی‌سازی هوش مصنوعی در حوزه‌های مختلف پزشکی، سلامت، ارتباطات، شهرهوشمند و مالی خواهد بود. روح‌الله دهقانی فیروزآبادی پیش‌بینی کرد که با تمرکز معاونت علمی و مرکز ملی هوش مصنوعی و شخص رئیس‌جمهور در موضوع هوش مصنوعی، سال ۱۴۰۳ سال پربار از نظر عملیاتی و اجرایی شدن کارهای اجرایی و کاربردی در این زمینه باشد.

خلجی: ایران به سریلانکا، صنعت مهندسی صادر می‌کند

رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت نیز از تدوین و تصویب بسته‌ای در دولت برای تحقق شعار سال خبرداد که طی آن، سهم همه دستگاه‌های اقتصادی و غیراقتصادی در تحقق این شعار مشخص شده است. سپهر خلجی با بیان اینکه تا قبل از اردیبهشت ماه، دولت بلافاصله پس از فرمایشات رهبر معظم انقلاب، کارگروه‌های مربوطه را تشکیل داد، اضافه کرد: به این منظور کار بزرگی انجام شد و تا آخر فروردین دستورالعمل اجرایی تحقق شعار سال با مشخص کردن وظیفه همه دستگاه‌ها تهیه شد. ضمن اینکه در این آیین‌نامه مشخص شده که همه این دستگاه‌ها تا پایان سال باید چه کارهایی انجام دهند تا شعار سال محقق شود که متن آن بزودی منتشر می‌شود.

بهادری جهرمی: افزایش سهم ایران در بانک بین‌المللی

سخنگوی دولت نیز در تشریح مصوبات روز گذشته هیأت وزیران، از موافقت دولت با پیشنهاد بانک مرکزی مبنی بر افزایش سهمیه ایران در صندوق بین‌المللی پول خبرداد. به گفته بهادری جهرمی، این امر با هدف حفظ حق امتیاز و حق رأی جمهوری اسلامی ایران صورت می‌گیرد. وی دیگر مصوبه روز گذشته هیأت وزیران را تصویب لایحه اصلاحیه قانون تعزیرات حکومتی عنوان کرد و افزود: هیأت وزیران با قید دو فوریت با این لایحه موافقت کرد تا هم فرایندهای رسیدگی سازمان تعزیرات حکومتی به مسائل مرتبط سرعت گیرد و هم ضمانت اجراهای محکومیت‌ها و مجازات‌های این سازمان تقویت شود.

سلاجقه: ۶۰ میلیون مترمکعب از حقابه هیرمند رهاسازی شد

علی سلاجقه رئیس سازمان حفاظت محیط زیست، در پاسخ به سؤال ایرنا با توجه به سرریز شدن سد کجکی، آیا حقابه ایران داده خواهد شد، گفت: با توجه به شرایط مناسب بارشی که وجود داشته است و سرریز شدن محدود سد کجکی و سطح پایین‌دست کمال‌خان اتفاق ایجاد شده، رهاسازی آب تا حدی صورت گرفته اما تمام دریچه‌های سد باز نیست.

وی افزود: حدود ۵۰ تا ۶۰ میلیون مترمکعب آب رهاسازی شده که با رایزنی‌های مستمر بیشتر خواهد شد.

صحرایی: افزایش ۴۵ درصدی تعداد دانش‌آموزان مناطق محروم در مدارس تیزهوشان

رضامراد صحرایی وزیر آموزش‌وپرورش نیز در گفت‌وگو با خبرنگار «ایران‌آنلاین» درباره افزایش سهمیه مناطق محروم برای ورود به مدارس خاص گفت: ما سال گذشته یک آیین‌نامه بسیار خوب از دولت دریافت کردیم. در این آیین‌نامه گفته شد که دانش‌آموزان دهک‌های یک تا چهار اگر در مدارس تیزهوشان قبول شوند کل هزینه تحصیل آنان را دولت پرداخت می‌کند. این اتفاق کم‌سابقه و حتی بی‌سابقه‌ای بوده است. درکنار برخی از حمایت‌های دیگر، تعداد دانش‌آموزان مناطق محروم و دهک‌های یک تا چهار در مدارس تیزهوشان تا ۴۵ درصد افزایش پیدا کرده است.

وزیر آموزش‌وپرورش خاطرنشان کرد: برای کنکور هم با دادن ضریب تأثیر قطعی به امتحانات پایه دوازدهم به طور محسوس سهم دانش‌آموزان مناطق محروم در دانشگاه‌های برتر کشور افزایش پیدا کرد و سهم ۷ استان نسبت به سال‌های پیشین افزایش جدی پیدا کرد.

وی در ادامه اظهار کرد: الان هم سیاست کاهش تنوع مدارس را در دستورکار قرار دادیم که این سیاست منجربه افزایش سهم دانش‌آموزان دهک یک تا چهار در این مدارس خواهد شد.

> رئیس شورای اطلاع‌رسانی دولت از تدوین و تصویب بسته‌ای در دولت برای تحقق شعار سال خبرداد که طی آن، سهم همه دستگاه‌های اقتصادی و غیراقتصادی در تحقق این شعار مشخص شده است

دوازدهمین اجلاس بین‌المللی مقام‌های عالی امنیتی
با حضور دبیر شورای‌عالی امنیت ملی کشورمان در روسیه آغاز به کار کرد

تشکیل ائتلاف‌های ضد تحریم

سیاست خارجی

دوازدهمین اجلاس بین‌المللی نمایندگان عالی کشورها در امور امنیتی روز گذشته با حضور علی‌اکبر احمدیان، نماینده رهبرمعظم انقلاب و دبیر شورای‌عالی امنیت ملی ایران در سن‌پترزبورگ روسیه آغاز شد.

بنابر اعلام نیکلای پاتروشف دبیر شورای امنیت روسیه، دبیران شورای امنیت، مشاوران امنیت ملی، معاونان نخست‌وزیر و رؤسای سرویس‌های امنیتی و اطلاعاتی ۱۰۶ کشور دنیا در این نشست حضور دارند.

پنج پیشنهاد ایران برای تقویت امنیت اطلاعات در جهان

علی‌اکبر احمدیان در سخنرانی خود در این نشست، ضمن ارزیابی وضعیت کنونی امنیت اطلاعات در جهان، پنج پیشنهاد جمهوری اسلامی ایران را برای کاستن از آسیب‌های ناشی از یکجانبه‌گرایی غرب در این عرصه مطرح کرد.

همکاری‌های دوجانبه و چندجانبه بین‌المللی با موضوع امنیت اطلاعات بر مبنای نظریه و رویکرد جمهوری اسلامی ایران به امنیت اطلاعات، چندجانبه کردن نهادها و ساختارهای بین‌المللی در حوزه امنیت اطلاعات و سایبر و خارج کردن آن از انحصار یک کشور و یک قطب، همکاری برای تدوین قوانین و مقررات مرتبط با امنیت اطلاعات و امنیت سایبری جهانی (دیپلماسی سایبری) در ابعاد مختلف و دفاع هماهنگ از آنها در مجامع بین‌المللی از قبیل ITU و مقابله با یکجانبه‌گرایی امریکا در فضای سایبر، تشکیل ائتلاف‌های ضد تحریمی و استفاده از سامانه‌ها و سکوهای غیرامریکایی تحریم‌ناپذیر برای تبادلات مالی و اقتصادی و اداری بین اعضا با یکدیگر و تقسیم کار بین کشورهای مستقل برای تولید سخت‌افزارها، نرم‌افزارها، دیتاسنترها و سکوهای مستقل، پنج پیشنهاد جمهوری اسلامی ایران برای تقویت امنیت اطلاعات در دنیا بود.

ترویج چندجانبه‌گرایی در مقابل یکجانبه‌گرایی

به طور مشخص، هدف از برگزاری نشست سن‌پترزبورگ، تقویت چندجانبه‌گرایی امنیتی در مقابل یکجانبه‌گرایی غربی است. اهمیت این نشست نیز به عنوان اقدامی مهم و مؤثر در مقابل سیاست تک‌قطبی و یکجانبه‌گرایی غرب و نهادینه‌سازی رویتگری و روایت‌سازی مستقل در مقوله امنیت جهانی و منطقه‌ای است؛ درست برعکس آنچه که هر ساله در کنفرانس امنیتی مونیخ اتفاق می‌افتد. جمهوری اسلامی ایران نیز با توجه به اینکه حداقل در سه سال اخیر «دیپلماسی امنیتی» را در دستور کار خود قرار داده و به دنبال فعال کردن ظرفیت همکاری با کشورهای همسایه و مستقل است، به عنوان یکی از اعضای فعال در این نشست حاضر شده است.

افزایش تعاملات امنیتی

دبیر شورای‌عالی امنیت ملی ایران در حاشیه شرکت در نشست امنیتی روسیه، به صورت جداگانه با همتایان خود در کشورهای مختلف از جمله روسیه، برزیل، آفریقای جنوبی، چین، هند و عراق دیدار و گفت‌وگو کرد. انجام چنین دیدارهایی می‌تواند زمینه‌ساز گسترش روابط اقتصادی و تجاری ایران با سایر کشورها و در راستای خنثی‌سازی تحریم‌های ظالمانه غرب علیه کشورمان باشد. همزمان با نشست امنیتی سن‌پترزبورگ، کنفرانس امنیتی کشورهای عضو بریکس نیز برگزار شد. احمدیان نیز به عنوان نماینده رسمی جمهوری اسلامی ایران در این نشست شرکت کرد. با توجه به تلاقی این نشست و نشست اجلاس بین‌المللی نمایندگان عالی کشورها در امور امنیتی، این امکان برای جمهوری اسلامی ایران فراهم می‌شود تا بیش از پیش در تنظیم روابط امنیتی منطقه و دنیا حضور فعالانه‌ای داشته باشد.

> علی‌اکبر احمدیان در سخنرانی خود در این نشست، ضمن ارزیابی وضعیت کنونی امنیت اطلاعات در جهان، پنج پیشنهاد جمهوری اسلامی ایران را برای کاستن از آسیب‌های ناشی از یکجانبه‌گرایی غرب در این عرصه مطرح کرد

تحلیل

حسین جابری انصاری
معاون اسبق وزارت امور خارجه

«وعده صادق» در خاورمیانه جدید

جنگ غزه و اقدامات نظامی متقابل جمهوری اسلامی ایران و رژیم صهیونیستی اسرائیل در حال شکل دادن خاورمیانه‌ای جدید است. بیش از ۶ ماه از عملیات طوفان الاقصی که توانست منظومه بازدارندگی اسرائیل را هم از حیث مادی و هم از حیث روانی از هم بپاشد؛ می‌گذرد.

اسرائیل در این مدت با چک سفید امضایی که از برخی قدرت‌های بین‌المللی در دست داشت؛ بیش از ۳۰ هزار نفر از مردم غزه را به شهادت رساند، خانه‌ها، مدارس و حتی بیمارستان‌ها را ویران و تمام قوانین بین‌المللی را نقض کرد. با وجود این همه، نتوانست به اهداف راهبردی خود دست پیدا کند. اسرا هنوز آزاد نشده‌اند، حماس همچنان در مبارزه است و کوچ اجباری مردم غزه نیز اتفاق نیفتاده است. در مقابل، ایران ۵ قرن پس از جنگ چالدران دوباره حوزه نفوذ خود را از جنوب تا باب‌المندب و از غرب تا مدیترانه رسانده است. توجه داشته باشیم که پس از بحران سوریه، اسرائیل برای جلوگیری از افزایش نفوذ ایران در شامات سعی کرد هزینه حضور ایران را در منطقه بالا ببرد. اسرائیل در دور اخیر این مواجهه آشکارا علیه ایران اقدام کرد و سلسله‌ای از ترورها را انجام داد که گام آخر آن حمله به ساختمان سفارت ایران در سوریه بود. آنها در تلاش برای طراحی معادله‌ای بودند که تصور می‌کردند در قالب آن می‌توانند به هر جایی که خواستند حمله کنند و طرف مقابل هم به دلایل و مصالح مختلف پاسخ مستقیمی ندهد. عملیات «وعده صادق» بر هم زننده این معادله خیالی بود.

جمهوری اسلامی ایران در قالب آن عملیات دو هدف نسبتاً متعارض را دنبال کرد؛ نخست آنکه قدرت بازدارندگی خود را ثابت کند و در عین حال وارد جنگ نشود. زیرا وارد جنگ شدن بازی در زمین دشمنی بود که می‌خواهد از وضعیت بحرانی و قفل شده خود در غزه بگریزد. این دو هدف در اقدام شنبه گذشته ایران تقریباً محقق شد؛ یک نمایش قدرت بزرگ برای اثبات بازیگری ایران بدون تخریب گسترده و پدید آمدن اقدامات غیر قابل کنترل. بنابراین ایران توانست بازیگری بین‌المللی خود را تحمیل کند. چه آنکه ایران در دوره کنونی روند قدرت‌گیری جدیدی را آغاز کرده است.

فراموش نکنیم که قدرت در حوزه سیاست خارجی چند ضلع دارد: رسانه و تبلیغات؛ بعد نظامی و جنبه دیپلماتیک. اگر کشور در سیاست داخلی با شکاف دولت و ملت و چالش روبه‌رو باشد، سیاست خارجی نمی‌تواند رو به جلو حرکت کند. بنابراین یکی از پروسه‌های تبدیل قدرت به اقتدار، ترمیم سیاست داخلی و به وجود آوردن وحدت بین دولت و ملت است.

در سیاست خارجی هم، قدرت چندلایه است. اگر زمانی بیشتر از قدرت سخت صحبت می‌شد و بعد از قدرت نرم صحبت شد، اکنون مدت‌هاست از قدرت هوشمند صحبت می‌شود؛ قدرتی که ترکیبی معقول و منطقی از عناصر قدرت سخت و نرم است و بر این اساس برای تداوم قدرت در خارج از ایران باید به آن لایه‌های سه‌گانه نظامی و امنیتی، سیاسی و دیپلماتیک، و رسانه‌ای و فرهنگی و روایتی توجه شود. البته ما در این عرصه با برخی مشکلات ادراکی، ساختاری و سیاسی مواجه هستیم.

از جمله اینکه عده‌ای در ایران، معضل فلسطین را نتیجه سیاست‌های جمهوری اسلامی می‌دانند، از جنس برخی روایت‌سازی‌های عمیق و چند لایه‌ای است که در بیرون ساخته می‌شود. در واقعیت، اشغال فلسطین مربوط به سه دهه قبل از انقلاب اسلامی است. جالب است بدانیم که آقای منصورالسلطنه عدل، رئیس هیأت نمایندگی دولت پادشاهی ایران در مجمع عمومی سازمان ملل، هنگام بررسی قطعنامه تقسیم فلسطین (سال ۱۹۴۷ میلادی)، گفته بود که تقسیم فلسطین، اجاق قومی یهود را روشن نخواهد کرد، بلکه آتشی را شعله‌ور می‌کند که فلسطین و کل منطقه و جهان را در خود خواهد سوزاند. ایران در آن زمان جزو گروه اقلیتی بود که در کمیته بررسی وضعیت فلسطین که از سوی مجمع عمومی انتخاب شد، مخالف تقسیم فلسطین بود.

در مقابل جنبش صهیونیستی منطقه را امنیتی کرد و مأموریتش مشغول کردن منطقه در یک فضای معطوف به اشغالگری است. در قالب این مأموریت است که در منطقه ما اولویت‌های سیاسی و اقتصادی نظیر توسعه و دموکراسی به درگیری‌های فرسایشی نظامی تبدیل شده و کل منطقه با بحران مواجه شده است. پس مشکل منطقه، دشمنی ایران با اسرائیل نیست؛ اما به دلیل ضعف ما در روایت‌سازی متأسفانه روایت‌های دیگری حاکم شده است.

با وجود این، باید گفت که جمهوری اسلامی ایران با انجام عملیات «وعده صادق» گام بلندی در جهت ایجاد نظم و قاعده جدید در برابر اسرائیل و در موازنه کلی قوا در خاورمیانه برداشت. اینکه این قاعده و موازنه جدید تثبیت خواهد شد یا نه با روند تحولات بعدی روشن‌تر می‌شود، اما تا همینجا هم می‌توان گفت از امروز با یک خاورمیانه جدید روبه‌رو هستیم. چه آنکه گستردگی پاسخ ایران از لحاظ نظری می‌تواند زمینه‌ساز ایجاد مشروعیت بین‌المللی از سوی قدرت‌های جهانی برای پاسخ مستقیم اسرائیل به ایران باشد و به لحاظ عملی، مهار اسرائیل با بروز واقعیت قدرت گسترده دفاعی ایران رقم خورده است.

برگرفته از سخنرانی منتشرشده در کانال تلگرامی یک نکته از هزاران